

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Agendering op het overlegcomité van een nota om gesprekken op te starten met het oog op de uitwerking van een samenwerkingsakkoord m.b.t. het instellen van een bestuurlijk integriteitsonderzoek en de oprichting van een interfederale Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen.

Samenvatting

Op 27 januari jl. werd door de federale ministerraad een wetsontwerp betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen in tweede lezing goedgekeurd.

Op dezelfde datum keurde de Vlaamse regering het ontwerp van decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur en tot oprichting van een Dienst integriteitsbeoordeling voor Openbare besturen voor een 1ste maal principiële goed. In dit ontwerp van decreet wordt de Vlaamse regering opgedragen om een samenwerkingsakkoord af te sluiten met de federale overheid om een interfederale DIOB-dienst op te richten en om de noodzakelijke informatiedeling te regelen.

Met de bijgaande nota voor het Overlegcomité wordt de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing verzocht om gesprekken op te starten met de deelstaten met het oog op de uitwerking van een samenwerkingsakkoord m.b.t. het instellen van een bestuurlijk integriteitsonderzoek en de oprichting van een interfederale Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEINEN: Justitie en Handhaving

Vlaams Regeerakkoord en beleidsnota Justitie en Handhaving

Vlaams regeerakkoord:

“Vlaanderen neemt, binnen de contouren van de Vlaamse bevoegdheden, zijn rol op in de bestuurlijke bestrijding van georganiseerde en ondermijnende misdaad. We willen vermijden dat de Vlaamse overheid en lokale overheden ongewild georganiseerde en ondermijnende criminele activiteiten en personen zouden faciliteren.

We creëren een decretaal kader voor de weigering, schorsing of intrekking van (omgevings-)vergunningen, subsidies, concessies en overheidsopdrachten, indien blijkt dat een burger of onderneming crimineel is, of er een ernstige risico bestaat op georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dit gebeurt aan de hand van een integriteitsonderzoek. We willen een geëngageerde en betrouwbare partner zijn van lokale overheden, andere deelstaten, de federale overheid en internationale partners in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Hiervoor sluiten we de nodige samenwerkingsakkoorden. We zullen actief pleiten voor een kader inzake gegevensuitwisseling tussen overheden, zodat alle overheden hun handhavingsbevoegdheden ten volle kunnen benutten.”

Beleidsnota Justitie en Handhaving

“De laatste jaren groeide het besef dat de klassieke reactieve strafrechtelijke aanpak vaak te laat komt om georganiseerde criminaliteit effectief en efficiënt te bestrijden. Criminele ondernemers beschikken bovendien over de nodige financiële middelen om van dergelijke strafprocedures jaren aanslepende procedureslagen te maken. In de strijd tegen georganiseerde misdaad heeft de veiligheidsketen, naast de reactief strafrechtelijke aanpak, dus ook behoefte aan een bestuurlijke aanpak, waarmee kan worden voorkomen dat criminele organisaties in bepaalde gemeenten voet aan de grond krijgen om van daaruit hun criminele activiteiten verder te ontplooiën.

Een effectief antwoord op dit crimineel fenomeen is dan niet enkel gericht op het opsporen en vervolgen van daders, maar ook op de verstoring van de gelegenheidsstructuren en het afbreken van de economische machtsposities van deze criminele groeperingen. Criminele ondernemers en organisaties manifesteren zich op lokaal niveau op meerdere wijzen. Ze investeren in vastgoed en horeca om criminele gelden wit te wassen en om een legale dekmantel te hebben. Ze werpen zich op in het verenigingsleven, waarmee ze een sociale erkentelijkheid nastreven en zich in de bovenbouw van de samenleving innestelen. Ze huren bedrijfspanden of woningen om hun criminele activiteiten te kunnen plegen of te faciliteren (bv. cannabisplantages, labo's synthetische drugs, opslagplaatsen voor gestolen goederen, enzovoort). Ze hebben behoefte aan plaatsen voor ontmoeting (bv. de clubhuizen van criminele motorbendes) of om hun illegale goederen te helen. Enzovoort.

Aangezien regionale en lokale overheden erkenningen, vergunningen en subsidies verlenen en activiteiten ondersteunen, bijvoorbeeld via de openbare aanbesteding van infrastructuurwerken, kunnen ze het risico lopen om, onbewust en ongewild, de activiteiten van criminele ondernemers hierdoor te faciliteren. In het bijzonder om deze redenen is het daarom belangrijk dat de lokale overheden de nodige regelgevende instrumenten ter beschikking gesteld krijgen om een bestuurlijke aanpak te organiseren, op maat van de eigen veiligheidsdiagnostiek en ter aanvulling van de gerechtelijke aanpak.

Dat dit broodnodig is, maken bepaalde lokale besturen ons sinds enkele jaren duidelijk. Zij startten reeds een aantal projecten rond bestuurlijke handhaving op, omdat zij in stijgende mate te maken krijgen met grenscriminaliteit, voornamelijk vanuit Nederland. Dit gaat dan over de productie van synthetische drugs, cannabisplantages en drugshandel in het algemeen, alsook over criminele motorbendes. De verschuiving van criminele fenomenen wordt onder andere toegeschreven aan de strenge Nederlandse bestuurlijke aanpak van criminele bendes. Het is daarom hoog tijd dat ook Vlaanderen zich wapent met een degelijke, bestuurlijke aanpak.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Ingevolge artikel 43, §3, 7°, BVCO moeten beslissingen met betrekking tot de indiening van een nota op het Overlegcomité niet voor advies voorgelegd worden aan de Inspectie van Financiën.

2. INHOUD

Op 27 januari jl. werd door de federale ministerraad een wetsontwerp betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen in tweede lezing goedgekeurd.

Op dezelfde datum keurde de Vlaamse regering het ontwerp van decreet houdende de bevordering van de integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur en tot oprichting van een Dienst integriteitsbeoordeling voor Openbare besturen voor een 1ste maal principiële goed. In dit ontwerp van decreet wordt de Vlaamse regering opgedragen om een samenwerkingsakkoord af te sluiten met de federale overheid om een interfederale DIOB-dienst op te richten en om de noodzakelijke informatiedeling te regelen.

Omwille van de bevoegdheidsverdeling in dit land is het afsluiten van een samenwerkingsakkoord de beste manier om een omvattende regeling inzake integriteitsbeoordelingen uit te werken zonder te vervallen in complexe regelgeving die onnodige lasten voor onze overheden, onze burgers en bedrijven zal veroorzaken. Met een samenwerkingsakkoord kunnen mogelijke bevoegdheidsrechtelijke en praktische problemen worden vermeden.

De oprichting van een interfederale DIOB zal ervoor zorgen dat de lokale besturen (of breder, de openbare besturen) maar 1 adviesaanvraag moeten doen volgens 1 procedure. Het is bovendien noodzakelijk -zoals blijkt uit zowel het wetsontwerp als het ontwerp van decreet- om via een samenwerkingsakkoord een regeling uit te werken m.b.t. de informatiedeling. Elk systeem inzake integriteitsbeoordelingen staat of valt namelijk met het delen van relevante informatie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en het personeelsbudget zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- Personeel: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeel van de lokale besturen.
- Werkingsuitgaven: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de werkingsuitgaven van de lokale besturen.
- Investerings en schulden: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de schuld van de lokale besturen.
- Ontvangsten: het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na goedkeuring van de nota aan het Overlegcomité door de Vlaamse Regering zal de Minister-President de nota agenderen op het Overlegcomité.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° bijgaande nota aan het Overlegcomité goed te keuren;

2° de Minister-President van de Vlaamse Regering te gelasten de nota te agenderen op het eerstvolgende Overlegcomité.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR